

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหาจากหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 อันได้แก่เอกสารหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และแผนการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยชาติไทย และกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย หมวดจริยศึกษา ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์สำหรับการวิเคราะห์เนื้อหาจากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญและนำเกณฑ์นั้นมาใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหาจากหลักสูตร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีตามลำดับดังนี้

1. ผลการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อจัดทำร่างเกณฑ์ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาพุทธศาสนา และเงื่อนไขในการพิจารณาเลือกเนื้อหาพุทธศาสนา
2. ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับร่างเกณฑ์ที่จะใช้วิเคราะห์เนื้อหาพุทธศาสนา
3. ผลการวิเคราะห์เนื้อหาพุทธศาสนาในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
 - 3.1 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาพุทธศาสนาตามเกณฑ์ของผู้เชี่ยวชาญและตามที่ปรากฏในหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521
 - 3.2 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของเนื้อหาพุทธศาสนาในหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ในแต่ละระดับชั้น

รายละเอียดของข้อมูลมีดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาเอกสาร และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อจัดทำร่างเกณฑ์ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาพุทธศาสนา และเงื่อนไขในการพิจารณาเลือกเนื้อหาพุทธศาสนา ดังนี้
 - 1.1 เนื้อหาพุทธศาสนามี 5 ลักษณะ คือ ศาสนมุกคัล ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ ศาสนพิธี และศาสนธรรม ประกอบด้วย เนื้อหาพุทธศาสนา 76 เนื้อหา ดังนี้
 - 1.1.1 ศาสนมุกคัล จำนวน 6 เนื้อหา ได้แก่
 - เนื้อหาที่ 1 พุทธประวัติ
 - เนื้อหาที่ 2 พระรัตนตรัย

- เนื้อหาที่ 3 พุทธบริษัท
- เนื้อหาที่ 4 ประวัติสาวก
- เนื้อหาที่ 5 ตัวอย่างพระสงฆ์ที่ดี
- เนื้อหาที่ 6 พระอัครดงค์
- เนื้อหาที่ 7 บทบาทบุคคลในวัด
- เนื้อหาที่ 8 ชาคอกต่าง ๆ

1.1.2 ศาสนสถาน จำนวน 1 เนื้อหา ได้แก่ ปุชนิยสถานต่าง ๆ

1.1.3 ศาสนวัตถุ จำนวน 1 เนื้อหา ได้แก่ ปุชนิยวัตถุต่าง ๆ

1.1.4 ศาสนพิธี จำนวน 15 เนื้อหา ได้แก่

- เนื้อหาที่ 1 การสวดมนต์ไหว้พระ
- เนื้อหาที่ 2 การสวดของสงฆ์ในงานบุญ
- เนื้อหาที่ 3 การฟังเทศน์
- เนื้อหาที่ 4 การอาราธนาศีล อาราธนาธรรม และพระปริตร
- เนื้อหาที่ 5 การทำบุญตักบาตร
- เนื้อหาที่ 6 การเวียนเทียน
- เนื้อหาที่ 7 การกรวดน้ำ
- เนื้อหาที่ 8 การแสดงความเคารพ
- เนื้อหาที่ 9 ความเป็นพุทธมามกะ
- เนื้อหาที่ 10 การบรรพชาอุปสมบท
- เนื้อหาที่ 11 การทอกรฐิน
- เนื้อหาที่ 12 การทอผ้าป่า
- เนื้อหาที่ 13 ประเพณีงานศพ
- เนื้อหาที่ 14 วันสำคัญทางพุทธศาสนา
- เนื้อหาที่ 15 ประเพณีในท้องถิ่น

1.1.5 ศาสนธรรม ประกอบด้วย 13 หลักธรรม จำนวน 51 เนื้อหา

ให้แก่

ศีล 5

- เนือหาที่ 1 การเว้นจากการฆ่าสัตว์
 เนือหาที่ 2 การเว้นจากการลักทรัพย์
 เนือหาที่ 3 การเว้นจากการประพฤติกิณในกาม
 เนือหาที่ 4 การเว้นจากการพูดเท็จ
 เนือหาที่ 5 การเว้นจากการดื่มสุรา

ธรรม 5

- เนือหาที่ 6 ความเมตตากรุณา
 เนือหาที่ 7 สัมมาอาชีวะ
 เนือหาที่ 8 กามสังวร
 เนือหาที่ 9 สัจจะ
 เนือหาที่ 10 สติ-สัมปชัญญะ

ทศ 6

- เนือหาที่ 11 ทิศเบื้องหน้า การปฏิบัติตนต่อบิคารมารคา
 เนือหาที่ 12 ทิศเบื้องขวา การปฏิบัติตนต่อครูอาจารย์
 เนือหาที่ 13 ทิศเบื้องหลัง การปฏิบัติตนต่อบุตรภรรยา
 เนือหาที่ 14 ทิศเบื้องซ้าย การปฏิบัติตนต่อมิตรสหาย
 เนือหาที่ 15 ทิศเบื้องล่าง การปฏิบัติตนต่อคนใช้และคนงาน
 เนือหาที่ 16 ทิศเบื้องบน การปฏิบัติตนต่อสมณพราหมณ์

พรวาสธรรม 4

- เนือหาที่ - สัจจะ ความจริง ชื่อตรง ชื่อสัตย์¹
 เนือหาที่ 17 ทมะ การข่มใจ
 เนือหาที่ 18 จันติ ความอดทน
 เนือหาที่ 19 จาคะ ความเสียสละ

หมายเหตุ 1 นับเป็นเนือหาเดียวกับเนือหาที่ 9

อิทธิบาท 4

- เนื้อหาที่ 20 ฉันทะ ความพอใจ
 เนื้อหาที่ 21 วิริยะ ความเพียร
 เนื้อหาที่ 22 จิตตะ ความคิดที่เอาใจคิดฝักใฝ่
 เนื้อหาที่ 23 วิมังสา ความไตร่ตรอง

สังกหัตถุ 4

- เนื้อหาที่ 24 ทาน การให้
 เนื้อหาที่ 25 ปิยวาจา วาจาเป็นที่รัก วาจาสุดที่มใจ
 เนื้อหาที่ 26 อัถตจริยา การประพฤติประโยชน์
 เนื้อหาที่ 27 สมานัตตา ความมีตนเสมอมีตนเสมอ

พรหมวิหาร 4

- เนื้อหาที่ - เมตตา ความรักใคร่¹
 เนื้อหาที่ - กรุณา ความสงสาร²
 เนื้อหาที่ 28 มุทิตา ความยินดี
 เนื้อหาที่ 29 อุเบกขา ความวางใจเป็นกลาง

ทิฏฐธัมมิกัตถะ 4

- เนื้อหาที่ - อุกุฐานสัมปทา: ถึงพร้อมด้วยความหมั่น³
 เนื้อหาที่ 30 อารักขสัมปทา ถึงพร้อมด้วยการรักษา
 เนื้อหาที่ 31 กัลยาณมิตตา คบคนดีเป็นมิตร
 เนื้อหาที่ 32 สมชีวิตา มีความเป็นอยู่เหมาะสม

พุทธโอวาท 3

- เนื้อหาที่ 33 การไม่ทำความชั่วทั้งปวง
 เนื้อหาที่ 34 การกระทำแต่ความดี
 เนื้อหาที่ 35 การกระทำใจของตนให้สะอาดบริสุทธิ์

หมายเหตุ

1 และ 2 นับเป็นเนื้อหาเดียวกันกับเนื้อหาที่ 6

3 นับเป็นเนื้อหาเดียวกันกับเนื้อหาที่ 21

อบายมุข 4

- เนื้อหาที่ 36 การเป็นนักเลงหญิง
 เนื้อหาที่ - การเป็นนักเลงสุรา¹
 เนื้อหาที่ 37 การเป็นนักเลงการพนัน
 เนื้อหาที่ 38 คบคนชั่ว

อบายมุข 6

- เนื้อหาที่ - คิดสุราและของมีนเมา²
 เนื้อหาที่ 39 ชอบเที่ยวกลางคืน
 เนื้อหาที่ 40 ชอบเที่ยวดูการละเล่น
 เนื้อหาที่ - คิดการพนัน³
 เนื้อหาที่ - คบคนชั่ว⁴
 เนื้อหาที่ 41 เกียจคร้านการทำงาน

มรรคมืองค์ 8

- เนื้อหาที่ 42 สัมมาทิฏฐิ เห็นชอบ
 เนื้อหาที่ 43 สัมมาสังกัปปะ คำริชอบ
 เนื้อหาที่ - สัมมาวาจา เจรจาชอบ⁵
 เนื้อหาที่ 44 สัมมากัมมันตะ กระทำชอบ
 เนื้อหาที่ - สัมมาอาชีวะ เลี้ยงชีพชอบ⁶
 เนื้อหาที่ - สัมมาวายามะ พยายามชอบ⁷
 เนื้อหาที่ - สัมมาสติ ระลึกชอบ⁸
 เนื้อหาที่ - สัมมาสมาธิ ตั้งจิตชอบ⁹

หมายเหตุ

1 และ 2 นับเป็นเนื้อหาเดียวกันกับเนื้อหาที่ 5	3 นับเป็นเนื้อหาเดียวกันกับเนื้อหาที่ 37
4 นับเป็นเนื้อหาเดียวกันกับเนื้อหาที่ 38	5 นับเป็นเนื้อหาเดียวกันกับเนื้อหาที่ 25
6 นับเป็นเนื้อหาเดียวกันกับเนื้อหาที่ 7	7 นับเป็นเนื้อหาเดียวกันกับเนื้อหาที่ 21
8 นับเป็นเนื้อหาเดียวกันกับเนื้อหาที่ 10	9 นับเป็นเนื้อหาเดียวกันกับเนื้อหาที่ 35

หลักธรรมอื่น ๆ

เนื้อหาที่ 45 ชั้นที่ 5 (รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ)

เนื้อหาที่ 46 ไตรลักษณ์ (อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา)

เนื้อหาที่ 47 อริยสัจ 4 (ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค)

เนื้อหาที่ 48 กรรม

เนื้อหาที่ 49 ความมีวินัย

เนื้อหาที่ 50 ความสามัคคี

เนื้อหาที่ 51 ความกล้าหาญ

หมายเหตุ คำศัพท์และคำแปลที่ใช้ในหัวข้อ ศาสนธรรม (1.1.5) ได้จากพจนานุกรม
พุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม ของพระราชวรมุนี (ประยุทธ์ ปยุตโต)
มหาวิทยาลัยสงฆ์ราชวิทยาลัย

1.2 เงื่อนไขที่ใช้ในการพิจารณาเลือกเนื้อหาพุทธศาสนา ได้แก่ ความเหมาะสม
กับวัยของเด็ก และความจำเป็นในการนำไปใช้ในวิถีประจำวัน

2. ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับร่างเกณฑ์ที่จะใช้วิเคราะห์เนื้อหา
พุทธศาสนา

ผู้วิจัยนำร่างเกณฑ์ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาพุทธศาสนา ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทำการ
ประเมินในด้านความเหมาะสมกับวัยของเด็ก และความจำเป็นในการนำไปใช้ในวิถีประจำวัน
ซึ่งเกณฑ์การตัดสินกำหนดลักษณะ เนื้อหาพุทธศาสนาที่จะใช้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ มีค่ามัธย
เลขคณิตในแต่ละเงื่อนไข ตั้งแต่ระดับมากที่สุด 3.50 ขึ้นไป สำหรับในข้อที่ได้ค่ามัธยเลขคณิต
ต่ำกว่า 3.50 จะใช้การทดสอบค่าที (t - test) เพื่อดูว่าค่ามัธยเลขคณิตนี้มีความ
แตกต่างกับค่า 3.50 อย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ หากข้อใดไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญก็ให้รับ
ข้อนั้นเป็นเกณฑ์ด้วย ผลปรากฏดังแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและภาวะทดสอบค่าที (t - test) (เฉพาะค่าเฉลี่ยที่ต่ำกว่าเกณฑ์คือ 3.50) ของคะแนนจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเนื้อหาพุทธศาสนา
ในด้าน ความเหมาะสมกับวัยของเด็ก และความจำเป็นในการนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน

ตอนที่ ลักษณะเนื้อ/หลักสูตร	เนื้อหาพุทธศาสนา	น้ำหนักความสำคัญของเนื้อหาพุทธศาสนา																	
		ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2						ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4						ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6					
		ความเหมาะสมกับ วัยของเด็ก			ความจำเป็นในการ นำไปใช้ในชีวิตร ประจำวัน			ความเหมาะสมกับ วัยของเด็ก			ความจำเป็นในการ นำไปใช้ในชีวิตร ประจำวัน			ความเหมาะสมกับ วัยของเด็ก			ความจำเป็นในการ นำไปใช้ในชีวิตร ประจำวัน		
		\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t
(1) ศาสนบุคคล																			
	1. พุทธประวัติ	3.25	1.29	-9.49	2.5	1.06	-4.62*	4.04	.86		3.54	1.06		4.33	0.76		3.96	1.12	
	2. พระรัตนตรัย	3.71	1.33		3.58	1.35		4.46	.72		4.125	1.03		4.44	.64		4.5	8.7	
	3. พุทธบริษัท	2.42	1.10	-4.81*	2.42	1.13	-4.682*	3.5	.83		3.48	1.05	-0.09	4.19	.80		3.875	.95	
	4. ประวัติสาวก	2.54	1.25	-3.762*	1.75	0.79	-10.85*	3.375	.97	-.631	3.04	1.29	-1.594	3.71	.95		3.33	1.01	-.834
	5. ตัวอย่างพระสงฆ์ที่ดี	3.13	1.26	-1.438	3.08	1.25	-1.646	3.92	1.02		3.625	1.24		4.375	.647		4.17	.87	
	6. พระอัฐมรณี	1.96	1.08	-6.985	1.58	0.83	-11.33*	2.33	1.13	5.07*	2.125	1.12	-6.04*	3.0	1.22	-1.00	3.0	1.18	-2.075*
	7. บทบาทบุคคลในวัด	2.04	1.33	-5.377	2.21	1.47	-4.3*	2.96	1.37	-1.93*	2.97	1.41	-1.841*	3.29	1.40	-.2679	3.33	1.34	-0.621
	8. ซากดึกดำบรรพ์	3.04	1.49	-1.512	2.63	1.24	-3.437*	3.375	1.25	-.489	3.42	1.54	-.343	3.55	1.18		3.54	1.32	
(2) ศาสนสถาน	ปูชนียสถานต่าง ๆ	3.29	1.23	-.836	2.875	1.23	-2.489*	3.79	0.93		3.42	1.06	-.369	4.21	.72		3.79	1.10	
(3) ศาสนวัตถุ	ปูชนียวัตถุต่าง ๆ	3.08	1.28	-1.607	2.625	1.24	-3.456*	2.625	1.24	-3.456*	5.42	1.02	-.384	3.875	.95		3.75	1.03	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตอนที่ ลักษณะเนื้อ/กิจกรรม	เนื้อหาพุทธศาสนา	น้ำหนักความสำคัญของเนื้อหาพุทธศาสนา																	
		ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2						ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4						ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6					
		ความเหมาะสมกับ วัยของเด็ก			ความจำเป็นในการ นำไปใช้ในชีวิต ประจำวัน			ความเหมาะสมกับ วัยของเด็ก			ความจำเป็นในการ นำไปใช้ในชีวิต ประจำวัน			ความเหมาะสมกับ วัยของเด็ก			ความจำเป็นในการ นำไปใช้ในชีวิต ประจำวัน		
		\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t
(4) ศาสนพิธี	1. การสวดมนต์ไหว้พระ	3.46	0.77	- .254	3.58	1.76		4.25	0.79		4.04	1.04		4.54	0.72		4.29	0.86	
	2. การสวดของสงฆ์ในงานบุญ	1.70	0.80	-11.02*	1.70	0.80	-11.03*	2.42	0.93	-5.69*	2.33	0.92	-5.72*	3.04	1.12	-2.0	3.17	0.96	-1.68
	3. การฟังเทศน์	2.6	1.24	- 3.56*	2.62	1.13	- 3.77*	3.13	1.15	-1.58	3.13	1.15	-1.58	3.71	1.08		3.79	1.06	
	4. การอาราธนาศีล, ธรรม, และพระปริตร	1.71	0.98	- 8.95*	1.75	0.85	-10.09*	1.5	1.35	-3.63*	2.5	1.35	-3.63*	3.75	1.07		3.33	1.17	-0.71
	5. การทำบุญตักบาตร	3.58	1.10		3.71	1.08		3.96	0.86		3.96	0.86		4.38	0.88		4.29	0.91	
	6. การเวียนเทียน	2.79	1.35	- 2.58*	2.63	1.21	- 3.52*	3.13	1.23	-1.47	3.13	1.23	-1.47	3.79	1.06		3.54	1.14	
	7. การกรวดน้ำ	1.62	0.87	-10.36*	1.67	0.91	- 9.85*	2.21	0.93	-6.80*	2.21	0.93	-6.80*	3.08	1.28	-1.61	3.04	1.46	-1.54
	8. การแสดงความเคารพ	4.3	0.96		4.42	0.78		4.46	0.83		4.46	0.88		4.63	0.65		4.63	0.77	
	9. ความเป็นพุทธมามกะ	3.16	1.49	- 1.1	3.08	1.44	- 1.43	3.92	1.17		3.75	0.99		4.38	0.71		4.25	0.79	
	10. การบรรพชาอุปสมบท	1.66	0.87	-10.31*	1.96	1.19	- 26.34*	2.38	1.10	-4.99*	2.29	1.00	-5.93*	3.42	1.18	-0.33	3.13	1.33	-1.36
	11. การทอดกฐิน	1.79	0.93	- 9.01*	1.75	0.99	- 9.90*	2.58	1.10	-2.89*	2.38	1.13	-4.86*	3.21	1.14	-1.25	3.00	1.38	-1.78
	12. การทอดผ้าป่า	1.58	0.87	-11.47*	1.79	1.06	- 7.90*	2.54	1.06	-4.44*	2.33	1.05	-5.46*	3.13	1.08	-1.68	3.04	1.30	-1.73

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตอนที่ ลักษณะเนื้อ/กิจกรรม	เนื้อหาพุทธศาสนา	น้ำหนักความสำคัญของเนื้อหาพุทธศาสนา																	
		ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2						ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4						ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6					
		ความเหมาะสมกับ วัยของเด็ก			ความจำเป็นในการ นำไปใช้ในชีวิต ประจำวัน			ความเหมาะสมกับ วัยของเด็ก			ความจำเป็นในการ นำไปใช้ในชีวิต ประจำวัน			ความเหมาะสมกับ วัยของเด็ก			ความจำเป็นในการ นำไปใช้ในชีวิต ประจำวัน		
		\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t
(5) ศาสนธรรม	13. ประเพณีสวดมนต์	1.62	0.92	-10.01*	1.91	1.06	-7.12*	2.42	1.02	-5.19*	2.5	1.14	-4.30*	3.33	1.05	-0.79	3.08	1.28	-1.61
	14. วันสำคัญทางพุทธศาสนา	3.5	1.31		3.21	1.10	-1.29*	3.5	1.38		3.83	0.96		4.17	1.10		4.29	0.91	
	15. ประเพณีในท้องถิ่น	3	1.25	-1.96*	3.12	1.23	-1.51	3.33	1.05	-.82	3.38	0.97	-0.61	4.17	0.76		4.29	0.75	
	1.1 การเว้นจากการฆ่าสัตว์	4.2	1.14		4.04	1.12		4.54	0.78		4.33	0.89		4.88	0.45		4.71	0.62	
	1.2 การเว้นจากการบริโภคสุรา	4.54	0.88		4.5	0.88		4.62	0.77		4.63	0.77		4.96	0.20		4.88	0.34	
	1.3 การเว้นจากการประพฤตินอกใจ	3.17	1.76	-0.92	2.96	1.68	-1.58	3.67	1.52		3.54	1.44		4.08	1.41		3.83	1.46	
	1.4 การเว้นจากการพูดเท็จ	4.46	0.98		4.42	0.97		4.71	0.62		4.5	0.88		4.92	0.28		4.79	0.59	
	1.5 การเว้นจากการดื่มสุรา	3.38	1.66	-0.35	3.38	1.44	-0.41	3.58	1.63		3.46	1.53	-0.13	4.25	1.89		4.33	1.09	
	2.1 ความเมตตากรุณา	4.33	1.01		4.29	1.00		4.63	0.65		4.38	0.82		4.79	0.51		4.79	0.41	
	2.2 สัมมาอาชีพะ	3.45	1.50	-0.16	3.42	1.41	-.28	4.04	0.95		3.88	0.95		4.71	0.62		4.5	0.78	
	2.3 กษัตริย์	2.79	1.67	-2.08*	2.79	1.59	-2.19*	3.25	1.45	-0.85	3.17	1.37	-1.10	4.04	1.23		3.75	1.36	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตอนที่ ลักษณะเนื้อ/หลักธรรม	เนื้อหาพุทธศาสนา	น้ำหนักความสำคัญของเนื้อหาพุทธศาสนา																	
		ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2						ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4						ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6					
		ความเหมาะสมกับ วัยของเด็ก			ความจำเป็นในการ นำไปใช้ในชีวิต ประจำวัน			ความเหมาะสมกับ วัยของเด็ก			ความจำเป็นในการ นำไปใช้ในชีวิต ประจำวัน			ความเหมาะสมกับ วัยของเด็ก			ความจำเป็นในการ นำไปใช้ในชีวิต ประจำวัน		
		\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t
3. ทิศ 6	2.4 สัจจะ	4.38	1.01		4.29	1.12		4.56	0.98		4.58	0.83		4.92	0.28		4.75	0.61	
	2.5 สติ-สัมปชัญญะ	3.79	1.25		3.88	1.23		4.29	0.75		4.08	1.05		4.71	0.46		4.79	0.41	
	3.1 ทิศเบื้องหน้า การปฏิบัติตนต่อบิดามารดา	3.96	1.33		4	1.26		4.46	0.67		4.46	0.65		4.71	0.46		4.67	0.56	
	3.2 ทิศเบื้องขวา การปฏิบัติตนต่อครูอาจารย์	3.96	1.27		3.96	1.23		3.92	0.28		4.42	0.72		4.67	0.64		4.71	0.55	
	3.3 ทิศเบื้องหลัง การปฏิบัติตนต่อบุตรภรรยา	1.79	1.17	-7.16*	1.875	1.19	-6.69*	2.26	1.28	-4.75*	1.958	1.23	-6.14*	3.04	1.398	-1.61	2.75	1.39	-2.64*
	3.4 ทิศเบื้องซ้าย การปฏิบัติตนต่อมิตรสหาย	3.875	.99		4.166	.916		4.37	5.644		4.42	0.65		4.71	.464		4.75	.44	
	3.5 ทิศเบื้องล่าง การปฏิบัติตนต่อคนรับใช้ และคนงาน	2.66	1.40	-2.94*	2.75	1.327	-2.77*	3.15	1.15	-1.41	3.33	1.01	-0.82	3.916	1.02		3.96	.99	
3.6 ทิศเบื้องบน การปฏิบัติตนต่อสมเด็จพระทศบาล	3.70	1.08		3.66	1.01		4.04	.95		3.955	.95		4.33	.868		4.29	.85		
4. สรรวาธรรม	4.1 สัจจะ ความจริง ชื่อตรง ชื่อสัตย์																		
	4.2 หมด การข่มใจ	2.70	1.36	-2.88*	2.71	1.33	-2.97*	3.45	.977	-0.25	3.5	.88		4.29	.80		4.25	.85	
	4.3 ขันติ ความอดทน	2.875	1.47	-2.08*	3.166	1.23	-1.33	3.95	1.04		3.875	.95		4.42	.77		4.42	.72	
	4.4 จาคะ ความเสียสละ	3.375	1.31	-0.45	3.33	1.20	-.694	3.92	.928		3.846	.925		4.41	.72		4.83	.76	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตอนที่ ลักษณะเนื้อ/กิจกรรม	เนื้อหาพุทธศาสนา	น้ำหนักความสำคัญของเนื้อหาพุทธศาสนา																	
		ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2						ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4						ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6					
		ความเหมาะสมกับ วัยของเด็ก			ความจำเป็นในการ นำไปใช้ในชีวิต ประจำวัน			ความเหมาะสมกับ วัยของเด็ก			ความจำเป็นในการ นำไปใช้ในชีวิต ประจำวัน			ความเหมาะสมกับ วัยของเด็ก			ความจำเป็นในการ นำไปใช้ในชีวิต ประจำวัน		
		\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t
5. อธิปไตย 4	5.1 ฉันทะ ความพอใจ	2.95	1.19	-2.26*	3.21	1.28	-1.11	3.66	1.01		3.826	1.03		4.29	.81		4.35	.88	
	5.2 วิริยะ ความเพียร	3.20	1.38	-1.06	3.21	1.28	-1.11	3.82	.98		3.79	1.10		4.45	.72		4.5	.72	
	5.3 จิตตะ ความคิดพื้นฐาน จิตฝึกไม่	2.83	1.27	-2.54*	2.875	1.23	-3	3.83	.868		3.75	.896		4.375	.72		4.45	.65	
	5.4 วิมังสา ความไตร่ตรอง	2.875	1.29	-2.37*	2.92	1.248	-2.27*	3.83	.963		3.727	.963		4.42	.72		4.5	.66	
6. สังคหวัตถุ 4	6.1 ทาน การให้	3.33	1.27	-0.66	3.33	1.27	-0.66	3.83	1.01		3.93	0.88		4.5	.72		4.54	.66	
	6.2 ปิยวาจา วาจาเป็นที่รัก วาจาพูดดีมีใจ	3.88	1.12		3.91	1.05		4.25	0.94		4.21	.65		4.58	.65		4.5	.72	
	6.3 อหิงสการ การประพฤติประโยชน์	3.33	1.34	-0.63	3.42	1.25	-0.31	4.00	.88		4	0.88		4.5	.83		4.5	.83	
	6.4 สมานัตตา ความมีตนเสมอต้นเสมอปลาย	3.17	1.40	-1.16	2.99	1.36	-1.84*	3.58	1.14		3.45	1.32	-0.18	3.46	1.32	-0.15	4.13	1.03	
7. พรหมวิหาร 4	7.1 เมตตา ความรักใคร่																		
	7.2 กรุณา ความสงสาร																		
	7.3 มุทิตา ความยินดี	3.5	1.78		3.54	1.10		3.96	.91		4	.88		4.54	.72		4.42	0.82	
	7.4 อุเบกขา ความวางใจเป็นกลาง	3.08	1.34	-1.54	3.04	1.37	-1.65	3.46	1.18	-0.17	3.5	1.14		4.17	.87		4	1.02	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตอนที่ ลักษณะเนื้อ/หลักธรรม	เนื้อหาพุทธศาสนา	น้ำหนักความสำคัญของเนื้อหาพุทธศานา																	
		ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2						ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4						ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6					
		ความเหมาะสมกับ วัยของเด็ก			ความจำเป็นในการ นำไปใช้ในชีวิต ประจำวัน			ความเหมาะสมกับ วัยของเด็ก			ความจำเป็นในการ นำไปใช้ในชีวิต ประจำวัน			ความเหมาะสมกับ วัยของเด็ก			ความจำเป็นในการ นำไปใช้ในชีวิต ประจำวัน		
		\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t
8. ทิฏฐธัมมิกัตถะ 4	8.1 อุฎฐานสัมปทา ถึงพร้อมด้วยความหมั่น																		
	8.2 อารักขาสัมปทา ถึงพร้อมด้วยการรักษา	2.88	1.51	-2.01*	3.04	1.40	-1.61	3.46	1.18	-0.16	3.62	1.10		4.13	1.03		4.13	1.08	
	8.3 กัลยาณมิตตา คบคนดีเป็นมิตร	3.04	1.37	-1.65	3.17	1.34	-1.21	3.71	1.08		3.88	.85		4.21	.78		4.29	0.91	
	8.4 สมชีวิตา มีความเป็นอยู่เหมาะสม	2.71	1.40	-2.76*	2.67	1.31	-3.10*	3.29	1.08	-0.95	3.38	.92	-0.64	3.88	.85		4.21	0.72	
9. พุทธโอวาท 3	9.1 การไม่ทำความชั่วทั้งปวง	3.21	1.44	-0.99	3.17	1.20	-1.35	3.92	.97		3.88	.80		4.42	.72		4.37	.71	
	9.2 การกระทำแต่ความดี	3.46	1.38	-0.14	4.13	.80		3.92	.97		4	.83		4.46	.66		4.33	.70	
	9.3 การกระทำใจของตนให้สะอาดบริสุทธิ์	3.29	1.37	-0.75	3.001	.06	-2.31*	3.67	1.01		3.54	.93		4.33	.82		4.13	.86	
10. ฅบายมุข 4	10.1 การเป็นนักเลงหญิง	1.54	1.02	-9.41*	1.67	1.13	-7.93*	2.13	.99	-6.78*	2.21	1.18	-5.36*	3.17	1.31	-1.23	2.92	1.44	-1.97*
	10.2 การเป็นนักเลงสุรา																		
	10.3 การเป็นนักเล่นการพนัน	2.29	1.40	-4.23*	2.00	1.18	-6.23*	2.67	1.20	-3.39*	2.5	1.18	-4.15*	3.33	1.37	-0.61	3.42	1.38	-0.28
	10.4 คบคนชั่ว	2.46	1.50	-3.40*	2.58	1.35	-3.34*	3.08	1.32	-1.56	2.79	1.14	-3.05*	3.5	1.45		3.63	1.31	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตอนที่ ลักษณะเนื้อ/หลักฐาน	เนื้อหาพฤกษศาสตร์	น้ำหนักความสำคัญของเนื้อหาพฤกษศาสตร์																	
		ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2						ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4						ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6					
		ความเหมาะสมกับ วัยของเด็ก			ความจำเป็นในการ นำไปใช้ในชีวิต ประจำวัน			ความเหมาะสมกับ วัยของเด็ก			ความจำเป็นในการ นำไปใช้ในชีวิต ประจำวัน			ความเหมาะสมกับ วัยของเด็ก			ความจำเป็นในการ นำไปใช้ในชีวิต ประจำวัน		
		\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t
11. อนุบาล 6	11.1 คิคสุรา และของมีนเมา																		
	11.2 ขอบเหี่ยวกลางคืน	1.75	1.19	-7.20*	1.88	1.36	-5.84*	2.62	1.31	-3.29*	2.63	1.31	-3.25*	3.46	1.38	-0.14	3.5	1.38	
	11.3 ขอบเหี่ยวการละเล่น	2.08	1.25	-5.57*	2.38	1.44	-2.11*	2.88	1.30	-2.34*	2.71	1.30	-2.97*	3.63	1.35		3.67	1.27	
	11.4 คิคการพนัน																		
	11.5 คมคนชั่ว																		
	11.6 เกียจคร้านการงาน	2.71	1.55	-2.50*	2.92	1.56	-1.89*	3.58	1.50		3.79	1.32		4.08	1.28		4.13	1.36	
12. มรรคมีองค์ 8	12.1 สัมมาทิฐิ เห็นชอบ	2.13	1.03	-6.52*	2.58	1.14	-3.95*	3	0.98	-2.50*	3.17	1.01	-1.60	4.04	0.81		3.96	0.91	
	12.2 สัมมาสังกัปปะ คำริชอบ	2.13	1.08	-6.21*	2.38	1.17	-4.69*	2.83	0.96	-3.42*	2.96	1.04	-2.54*	3.92	0.88		3.92	.82	
	12.3 สัมมาวาจา เจรจาชอบ																		
	12.4 สัมมาถัมมันตะ กระทำชอบ	2.46	1.06	-4.81*	2.71	1.12	-3.46*	3.08	.82	-2.51*	3.63	0.88		4.17	0.82		4.17	0.82	
	12.5 สัมมาอาชีวะ เลี้ยงชีพชอบ																		
	12.6 สัมมาวายามะ พยายามชอบ																		

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตอนที่ ลักษณะเนื้อ/ลักษณะกรรม	เนื้อหาพุทธศาสนา	น้ำหนักความสำคัญของเนื้อหาพุทธศาสนา																	
		ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2						ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4						ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6					
		ความเหมาะสมกับ วัยของเด็ก			ความจำเป็นในการ นำไปใช้ในชีวิต ประจำวัน			ความเหมาะสมกับ วัยของเด็ก			ความจำเป็นในการ นำไปใช้ในชีวิต ประจำวัน			ความเหมาะสมกับ วัยของเด็ก			ความจำเป็นในการ นำไปใช้ในชีวิต ประจำวัน		
		\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t	\bar{X}	S.D.	t
13. ลักษณะอื่น ๆ	12.7 สัมมาสติ ระลึกชอบ																		
	12.8 สัมมาสมาธิ ตั้งจิตมั่นชอบ																		
	13.1 ชั้น 5 (รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ)	1.41	0.65	-15.75*	1.63	1.01	-9.07*	1.97	.99	-7.57*	2.12	1.19	-5.68*	2.92	1.24	-2.29*	3.08	1.28	-1.61
	13.2 ไตรลักษณ์ (อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา)	1.54	0.78	-12.31*	1.75	1.03	-8.32*	2.13	.99	-6.78*	2.33	1.20	-4.78*	3.08	1.34	-1.54	3.17	1.34	-1.21
	13.3 อริยสัจ 4 (ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค)	1.79	1.14	-7.35*	2	1.32	-5.57*	2.42	1.76	-3.07*	3.38	1.20	-0.49	3.38	1.21	-0.49	3.58	1.25	
	13.4 กรรม	2.58	1.38	-3.27*	2.5	1.38	-3.55*	3.04	1.20	-1.88*	3.29	1.23	-0.84	3.71	1.19		3.88	1.33	
	13.5 ความมีวินัย	3.63	1.17		3.83	1.05		4.08	0.97		4.25	0.99		4.63	0.55		4.71	0.55	
	13.6 ความสามัคคี	3.75	1.15		3.88	.99		3.96	.93		4.21	0.93		4.57	.65		4.63	0.58	
13.7 ความกล้าหาญ	3.67	1.05		3.67	1.05		3.96	.91		1.25	0.90		4.46	0.66		4.54	0.72		

t*.05 = -1.796

จากตารางที่ 1 พบว่าจากรายการเนื้อหาทั้งหมด 76 เนื้อหา ปรากฏว่ามีเนื้อหาที่ได้รับการคัดเลือกในทุกระดับชั้น คือได้รับการประเมินอยู่ในระดับตั้งแต่มากขึ้นไป คือ 3.50 มีจำนวน 33 เนื้อหา ได้แก่ พระรัตนตรัย การสวดมนต์ไหว้พระ ตัวอย่างพระสงฆ์ที่ดี การทำบุญ ตักบาตร การแสดงความเคารพ ความเป็นพุทธมามกะ วันสำคัญทางพุทธศาสนา การเว้นจากการฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม พุทธเจ้าและการดื่มสุรา ความเมตตากรุณา สัมมาอาชีวะ สังฆะ สติสัมปชัญญะ การปฏิบัติตนต่อบิคามารคา ครูอาจารย์ มิตรสหาย และสมณพราหมณ์ จากความเสียสละ วิริยะความเพียร ทานการให้ ปิยวาจาจาเป็นที่รัก อุดมจริยาการประพฤติ ประโยชน์ มุทิตาความยินดี อุเบกขาความวางใจเป็นกลาง กัลยาณมิตรการคบคนดีเป็นมิตร การไม่ทำความชั่วทั้งปวง การกระทำแต่ความดี ความมีวินัย ความสามัคคี และความกล้าหาญ

เมื่อพิจารณาเนื้อหาเป็นรายระดับชั้นพบว่า ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 มีจำนวน 33 เนื้อหา ซึ่งปรากฏว่าเป็นเนื้อหาเดียวกับที่ปรากฏในทุกระดับชั้น

ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 พบว่า จากรายการเนื้อหาทั้งหมด 76 เนื้อหา ปรากฏว่ามีจำนวนเนื้อหาที่ได้รับการคัดเลือกไว้ 54 เนื้อหา เป็นเนื้อหาที่เพิ่มเติมจากระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 อีก 21 เนื้อหา ได้แก่ พุทธประวัติ พุทธบริษัท ประวัติสาวก ชาคคต่าง ๆ บุญสถานต่าง ๆ การพึ่งเทศน์ การเวียนเทียน ประเพณีในท้องถิ่น กามสังวร การปฏิบัติตนต่อกันรับใช้และคนงาน ทมะการข่มใจ ขันติความอดทน ถนอมความพอใจ จิตตะความคิด วิมังสา ความไตร่ตรอง สมานิตตาความมีตนเสมอต้นเสมอปลาย อารักขสัมปทาถึงพร้อมด้วยการรักษา สมชีวิตาความเป็นอยู่เหมาะสม การกระทำใจของตนให้สะอาดบริสุทธิ์ การคบคนชั่ว การเกียจคร้าน การงาน

สำหรับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 พบว่า จากรายการเนื้อหาทั้งหมด 76 เนื้อหา ปรากฏว่ามีจำนวนเนื้อหาที่ได้รับการคัดเลือกไว้ 71 เนื้อหา ซึ่งมีเนื้อหาที่เพิ่มเติมจากระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 และ 3 - 4 จำนวน 17 เนื้อหา ได้แก่ บทบาทบุคคลในวัด บุญยวัตรต่าง ๆ การอาราธนาศีล ธรรมและพระปริตร การกรวดน้ำ การบรพชา อุปสมบท การทอดกฐิน การทอดผ้าป่า ประเพณีงานศพ การเป็นนักเล่นการพนัน การชอบเที่ยวกลางคืน การชอบเที่ยวคู การละเล่น สัมมาทิวริ เห็นชอบ สัมมาสังกับปะคำริชอบ สัมมาถัมมันตะการทำชอบ ไตรลักษณ์ อริยสัจ 4 และกรรม

เนื้อหาที่ไม่ได้รับการคัดเลือกในทุกระดับชั้นมีจำนวน 5 เนื้อหา ได้แก่ พระธุดงค์ การสวดของสงฆ์ในงานบุญ การปฏิบัติตนต่อบุตรภรรยา การเป็นนักเลงหญิง และชั้น 5

3. ผลการวิเคราะห์เนื้อหาพุทธศาสนาในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

3.1 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาพุทธศาสนาตามเกณฑ์ของผู้เชี่ยวชาญและตามที่ปรากฏในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

3.1.1 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาพุทธศาสนาตามเกณฑ์ของผู้เชี่ยวชาญและตามที่ปรากฏในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหน่วยชาติไทยและกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยหมวดจริยศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ปรากฏว่า มีเนื้อหาพุทธศาสนาที่ผ่านเกณฑ์ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวนทั้งสิ้น 33 ข้อ และมีเนื้อหาพุทธศาสนาที่ปรากฏในหลักสูตรระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 จำนวน 33 ข้อ

ผู้วิจัยได้นำเนื้อหาทั้ง 2 รายการมาตรวจสอบความสอดคล้องกัน ซึ่งจะทำให้ได้คำตอบใน 3 ประเด็นคือ

1. เนื้อหาพุทธศาสนาที่ปรากฏตรงตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและหลักสูตร
2. เนื้อหาพุทธศาสนาที่ปรากฏตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพียงอย่างเดียว
3. เนื้อหาพุทธศาสนาที่ปรากฏในหลักสูตรเพียงพอลำพังอย่างเดียว

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องปรากฏดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความสอดคล้องของเนื้อหาพุทธศาสนาตามความเห็นผู้เชี่ยวชาญ และหลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่ม
สร้างเสริมลักษณะนิสัย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2

เนื้อหาพุทธศาสนา* ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2	เนื้อหาพุทธศาสนาที่ปรากฏ							หมายเหตุ
	หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521							
	ผู้ เชี่ยวชาญ	เอกสาร หลักสูตร ป.1-2	แผน กลุ่ม สพช.		แผน กลุ่ม สสน.			
			สพช.	สสน.*	ป.1	ป.2		
1. การแสดงกวี ละครบท	/	/	/	/	/	/	-	/ หมายถึงมีเนื้อ
2. วันสำคัญที่ควรทราบ	/	/	-	/	/	-	-	พุทธศาสนาปรากฏ
3. การไม่ประทุษร้ายต่อ ชีวิตและร่างกายของ บุคคลและสัตว์	/	-	/	-	-	/	-	- หมายถึงไม่มี เนื้อหาพุทธศาสนา ปรากฏ
4. ความเมตตากรุณา	/	-	/	-	-	/	/	* หมายถึงเนื้อหา
5. การไม่โลภไม่ขโมย	/	-	/	-	-	/	/	ตามเอกสารหลัก-
6. การไม่ละเมิดของรัก ผู้อื่น	/	-	/	-	-	/	/	สูตรและความเห็น ผู้เชี่ยวชาญโดยใช่
7. ความเอื้อเฟื้อเพื่อแผ่ สืบสละ	/	-	/	-	-	/	/	ข้อความในเอกสาร หลักสูตรเป็นหลัก
8. ความสามัคคี	/	-	/	-	-	/	-	** เนื้อหาจริยศึกษา
9. การให้อภัย	/	-	/	-	-	/	-	ในกลุ่ม สสน.
10. การไม่หลงเสน่ห์ เสพติดให้โทษ	/	-	/	-	-	/	/	หลักสูตรกำหนดไว้ รวม ป.1-6 มิได้
11. ความละเอียดต่อการ ทำชั่ว	/	-	/	-	-	/	-	แบ่งเป็นระดับชั้น คั้งนั้นจึงใช้แผน
12. ความขยันหมั่นเพียร	/	-	/	-	-	/	-	การสอนเป็นหลัก ในการตรวจสอบ

ตารางที่ 2 (ต่อ)

เนื้อหาพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2	เนื้อหาพุทธศาสนาที่ปรากฏ						หมายเหตุ	
	ผู้ เชี่ยวชาญ	หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521						
		เอกสาร หลักสูตร ป.1-2		แผน กลุ่ม สปช.		แผน กลุ่ม สสน.		
		สปช.	สสน.	ป.1	ป.2	ป.1		ป.2
13. ความเป็นผู้มีสติขยัน ซื่อสัตย์	/	-	/	-	-	/	-	
14. ความกล้าหาญและเชื่อ มั่นในตนเอง	/	-	/	-	-	/	/	
15. การไม่พูดปดไม่บิดเบือน	/	-	/	-	-	/	-	
16. การมีสัจจะและความ จริงใจ	/	-	/	-	-	/	-	
17. ความกตัญญูต่อบิดามารดา	/	-	/	-	-	/	/	
18. ความกตัญญูต่อครูอาจารย์	/	-	/	-	-	/	/	
19. ความมีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา	/	-	/	-	-	/	-	
20. พระรัตนตรัย	/	-	-	-	-	-	-	
21. การสวดมนต์ไหว้พระ	/	-	-	-	-	-	-	
22. การทำบุญตักบาตร	/	-	-	-	-	-	-	
23. ความเป็นพุทธมามกะ	/	-	-	-	-	-	-	
24. ตัวอย่างพระสงฆ์ที่ดี	/	-	-	-	-	-	-	
25. สัมมาอาชีวะ	/	-	-	-	-	-	-	
26. การปฏิบัติตนต่อมิตรสหาย	/	-	-	-	-	-	-	
27. การปฏิบัติตนต่อสมณ- พรหมณ์	/	-	-	-	-	-	-	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

เนื้อหาพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2	ผู้ เชี่ยวชาญ ชำนาญ	เนื้อหาพุทธศาสนาที่ปรากฏ						หมายเหตุ
		หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521						
		เอกสาร หลักสูตร ป.1-2		แผน กลุ่ม สพช.		แผน กลุ่ม สสน.		
		สพช.	สสน.	ป.1	ป.2	ป.1	ป.2	
28. ปิยะวาจา วาจาเป็นที่รัก	/	-	-	-	-	-	-	
29. อັถถจริยาการประพศติ ประโยชน์	/	-	-	-	-	-	-	
30. มุทิตา ความยินดี	/	-	-	-	-	-	-	
31. อุเบกขา ความวางใจ เป็นกลาง	/	-	-	-	-	-	-	
32. กัลยาณมิตร การคบคนดี เป็นมิตร	/	-	-	-	-	-	-	
33. การทำความดี	/	-	-	-	-	-	-	
34. การรู้จักความพอดี	-	-	/	-	-	/	-	
35. ความไม่เห็นแก่ตัว	-	-	/	-	-	/	-	
36. การยอมรับความคิดเห็น ผู้อื่น	-	-	/	-	-	/	/	
37. ความเห็นอกเห็นใจ	-	-	/	-	-	/	-	
38. ความเป็นผู้มีวัจนธรรม	-	-	/	-	-	/	-	
39. การแก้ไขข้อบกพร่อง การปฏิบัติทางจริยธรรม	-	-	/	-	-	/	-	
40. ความเป็นผู้มีเหตุผล	-	-	/	-	-	/	-	
41. การทำใจให้สงบ มีสมาธิ และอารมณ์แจ่มใส	-	-	/	-	-	/	/	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

เนื้อหาพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2	ผู้ เชี่ยวชาญ ชำนาญ	เนื้อหาพุทธศาสนาที่ปรากฏ						หมายเหตุ
		หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521						
		เอกสาร หลักสูตร ป.1-2		แผน กลุ่ม สปช.		แผน กลุ่ม สสน.		
		สปช.	สสน.	ป.1	ป.2	ป.1	ป.2	
42. ความรับผิดชอบ	-	-	/	-	-	/	-	
43. การยอมรับความ เปลี่ยนแปลง	-	-	/	-	-	/	-	
44. ความอดทน ออกกำลังกาย	-	-	-	/	-	/	-	
45. ความมีน้ำใจเป็นธรรม	-	-	/	-	-	/	-	
46. ความประณีตละเอียด ถี่ถ้วน	-	-	-	/	-	/	/	
47. ความจงรักภักดีต่อ ศาสนา	-	-	/	-	-	/	-	

จากตารางที่ 2 พบว่าจากเนื้อหาพุทธศาสนาตามความเห็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 33 ข้อ และเนื้อหาที่ปรากฏในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 จำนวน 33 ข้อ นั้น ปรากฏว่าเป็นเนื้อหาที่สอดคล้องกัน คือมีตรงกัน จำนวน 19 เนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 40.42 สำหรับเนื้อหาตามความเห็นผู้เชี่ยวชาญเพียงอย่างเดียว 14 เนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 29.79 และเนื้อหาที่ปรากฏในหลักสูตรเพียงอย่างเดียว 14 เนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 29.79

3.1.2 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาพุทธศาสนาตาม
เกณฑ์ของผู้เชี่ยวชาญและตามทีปรากฏในหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 กลุ่มส่งเสริม
ประสบการณ์ชีวิต หน่วยงานชาวไทย และกลุ่มส่งเสริมลักษณะนิสัย หมวกจริยศึกษา ระดับชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 3 - 4

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ปรากฏว่ามีเนื้อหาพุทธศาสนาที่ผ่านเกณฑ์ตาม
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวนทั้งสิ้น 54 ข้อ และมีเนื้อหาพุทธศาสนาที่ปรากฏในหลักสูตร
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 จำนวน 38 ข้อ

ผู้วิจัยได้นำเนื้อหาทั้ง 2 รายการมาตรวจสอบความสอดคล้องกัน ซึ่งจะทำ
ให้ได้คำตอบใน 3 ประเด็น คือ

1. เนื้อหาพุทธศาสนาที่ปรากฏตรงตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและ
หลักสูตร
2. เนื้อหาพุทธศาสนาที่ปรากฏตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพียง
อย่างเดียว
3. เนื้อหาพุทธศาสนาที่ปรากฏในหลักสูตรเพียงอย่างเดียว

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องปรากฏดังแสดงในตารางที่ 3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 ความสอดคล้องของเนื้อหาพุทธศาสนาตามความเห็นผู้เชี่ยวชาญ และหลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่ม
สร้างเสริมลักษณะนิสัย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4

เนื้อหาพุทธศาสนา* ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4	เนื้อหาพุทธศาสนาที่ปรากฏ						หมายเหตุ	
	ผู้ เชี่ยวชาญ	หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521						
		เอกสาร หลักสูตร ป.3-4		แผน กลุ่ม สพช.		แผน กลุ่ม สสน.		
		สพช.	สสน.*	ป.3	ป.4	ป.3		ป.4
1. พุทธประวัติ	/	/	-	/	-	-	-	/ หมายถึงมี
2. วันสำคัญทางพุทธศาสนา และการปฏิบัติตนในวัน สำคัญทางศาสนา	/	/	-	/	-	-	-	เนื้อหาพุทธศาสนา ปรากฏ - หมายถึงไม่มี
3. การแสดงตนเป็นพุทธ- มามะกะ	/	/	-	/	-	-	-	เนื้อหาพุทธศาสนา ปรากฏ
4. การแสดงความเคารพ	/	/	-	/	/	-	-	* หมายถึงเนื้อหา
5. การทำบุญตักบาตร	/	/	-	/	/	-	-	ตามเอกสาร
6. การฟังเทศน์	/	/	-	/	-	-	-	หลักสูตรและความ
7. การไม่ทำลายศาสน- สมบัติ	/	/	-	-	/	-	-	เห็นผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้ข้อความใน
8. ความซื่อสัตย์สุจริต	/	-	/	-	/	/	/	เอกสารหลักสูตร
9. ความสามัคคี	/	-	/	-	-	-	/	เป็นหลัก
10. ความกตัญญูกตเวทีต่อ ครูอาจารย์	/	-	/	/	/	/	-	** เนื้อหาจริยศึกษา ในกลุ่ม สสน.
11. ความกตัญญูกตเวทีต่อ บิดา-มารดา	/	-	/	/	/	/	-	หลักสูตรกำหนดไว้ รวม ป.1-6 มิได้
12. การให้อภัย	/	-	/	/	-	-	/	

ตารางที่ ๖ (ต่อ)

เนื้อหาพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4	เนื้อหาพุทธศาสนาที่ปรากฏ							หมายเหตุ
	ผู้ เชี่ยวชาญ ชำนาญ	หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521						
		เอกสาร หลักสูตร ป.3-4		แผน กลุ่ม สปช.		แผน กลุ่ม สสน.		
		สปช.	สสน.	ป.3	ป.4	ป.3	ป.4	
13. การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ	/	-	/	/	/	/	/	แบ่งเป็นระดับ ตั้งนั้นจึงใช้
14. การกระทำควมดีที่ เหมาะสม	/	-	-	/	-	-	-	แผนการสอน เป็นหลักในการ ตรวจสอบ
15. ความละเอียดและเกรง กลัวต่อการกระทำชั่ว	/	-	/	/	/	/	/	
16. ความอดทน อดกลั้น	/	-	/	/	/	/	/	
17. ความขยันหมั่นเพียร	/	-	/	-	/	/	/	
18. ความประหยัด	/	/	-	-	/	-	-	
19. ความมีระเบียบวินัย	/	-	/	-	-	-	/	
20. การทำให้ใจให้สงบมีสมาธิ	/	-	/	-	-	/	/	
21. ความเมตตากรุณา	/	-	/	/	/	/	-	
22. การไม่ประทุษร้ายต่อ ร่างกายชีวิตคนและสัตว์	/	-	/	-	-	/	-	
23. การรู้จักความพอดี	/	-	/	-	-	/	/	
24. การไม่เสพล้างเสพลัด ให้โทษ	/	-	/	-	-	/	-	
25. การไม่ผูกปิด พุทบิดเบียน	/	-	/	-	-	/	-	
26. ความกล้าหาญและความ เชื่อมั่นในตนเอง	/	-	/	-	-	-	/	

ตารางที่ 3 (ต่อ)

เนื้อหาพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4	เนื้อหาพุทธศาสนาที่ปรากฏ							หมายเหตุ
	ผู้ เชี่ยวชาญ ชำนาญ	หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521						
		เอกสาร หลักสูตร ป.3-4		แผน กลุ่ม สพช.		แผน กลุ่ม สสน.		
		สพช.	สสน.	ป.3	ป.4	ป.3	ป.4	
27. ความรับผิดชอบ	/	-	/	-	-	/	-	
28. ความมีเหตุผล	/	-	/	-	-	-	/	
29. พระรัตนตรัย	/	-	-	-	-	-	-	
30. การสวดมนต์ไหว้พระ	/	-	-	-	-	-	-	
31. การเว้นจากการลักทรัพย์	/	-	-	-	-	-	-	
32. การประพฤตินอกในกาม	/	-	-	-	-	-	-	
33. สัมมาอาชีวะ	/	-	-	-	-	-	-	
34. กามสังวร	/	-	-	-	-	-	-	
35. สติ-สัมปชัญญะ	/	-	-	-	-	-	-	
36. การปฏิบัติตนต่อมิตรสหาย	/	-	-	-	-	-	-	
37. การปฏิบัติตนต่อสมณพรหมณ์	/	-	-	-	-	-	-	
38. การปฏิบัติตนต่อคนรับใช้ คนงาน	/	-	-	-	-	-	-	
39. ปิยวาจา วาจาเป็นที่รัก	/	-	-	-	-	-	-	
40. อັตถจริยา การประพฤติ ประโยชน์	/	-	-	-	-	-	-	
41. มุทิตา ความยินดี	/	-	-	-	-	-	-	
42. อุเบกขา ความวางใจ เป็นกลาง	/	-	-	-	-	-	-	

ตารางที่ 3 (ต่อ)

เนื้อหาพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4	เนื้อหาพุทธศาสนาที่ปรากฏ							หมายเหตุ
	ผู้ เชี่ยวชาญ ชำนาญ	หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521						
		เอกสาร หลักสูตร ป.3-4		แผน กลุ่ม สปช.		แผน กลุ่ม สสน.		
		สปช.	สสน.	ป.3	ป.4	ป.3	ป.4	
43. กัลยาณมิตร คบคนดี เป็นมิตร	/	-	-	-	-	-	-	
44. พุทธบริษัท	/	-	-	-	-	-	-	
45. ประวัติสาวก	/	-	-	-	-	-	-	
46. ชาคกต่าง ๆ	/	-	-	-	-	-	-	
47. ตัวอย่างพระสงฆ์ที่ดี	/	-	-	-	-	-	-	
48. การเวียนเทียน	/	-	-	-	-	-	-	
49. ประเพณีในท้องถิ่น	/	-	-	-	-	-	-	
50. ทมะการข่มใจ	/	-	-	-	-	-	-	
51. จันทะความพอใจ	/	-	-	-	-	-	-	
52. สมนันตตา ความมีตนเสมอ ต้นเสมอปลาย	/	-	-	-	-	-	-	
53. การคบคนชั่ว	/	-	-	-	-	-	-	
54. การเกี่ยวจรัญการทำงาน	/	-	-	-	-	-	-	
55. พุทธศาสนาเป็นศาสนา ประจำชาติไทย	-	/	-	/	-	-	-	
56. การเผยแพร่พระธรรม คำสอน	-	/	-	-	/	-	-	
57. การปฏิบัติตามโอวาท พระพุทธเจ้า	-	/	-	-	/	-	-	

ตารางที่ 3 (ต่อ)

เนื้อหาพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4	ผู้ เชี่ยวชาญ ชาญ	เนื้อหาพุทธศาสนาที่ปรากฏ						หมายเหตุ
		หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521						
		เอกสาร หลักสูตร ป.3-4		แผน กลุ่ม สพช.		แผน กลุ่ม สสน.		
		สพช.	สสน.	ป.3	ป.4	ป.3	ป.4	
58. ความสุภาพอ่อนน้อม	-	/	-	-	/	-	-	
59. การทำบุญบ้าน	-	/	-	-	/	-	-	
60. งานศพ	-	/	-	-	/	-	-	
61. การรู้จักฟังตนเอง	-	/	-	-	/	-	-	
62. ความมีน้ำใจเป็นความ ไม่ลำเอียง	-	-	/	-	-	/	/	
63. ความไม่เห็นแก่ตัว	-	-	/	-	-	/	/	
64. การยอมรับความ เปลี่ยนแปลง	-	-	/	-	-	/	/	

จากตารางที่ 3 พบว่าเนื้อหาพุทธศาสนาตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 54 ข้อ และเนื้อหาที่ปรากฏในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 จำนวน 38 ข้อ นั้น ปรากฏว่าเป็นเนื้อหาที่สอดคล้องกัน คือมีตรงกัน จำนวน 28 ข้อ เนื้อหาก็คือเป็นร้อยละ 43.75 สำหรับเนื้อหาตามความเห็นผู้เชี่ยวชาญเพียงอย่างเดียว 26 เนื้อหาก็คือเป็นร้อยละ 40.62 และเนื้อหาที่ปรากฏในหลักสูตรเพียงอย่างเดียว 10 เนื้อหา ค็คือเป็นร้อยละ 15.62

3.1.3 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่าง เนื้อหาพุทธศาสนา ตามเกณฑ์ของผู้เชี่ยวชาญ และตามทีปรากฏในหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยชาติไทย และกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย หมวดจริยศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ปรากฏว่ามีเนื้อหาพุทธศาสนาที่ผ่านเกณฑ์ตาม
ความคึกเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวนทั้งสิ้น 71 ข้อ และมีเนื้อหาพุทธศาสนาที่ปรากฏในหลักสูตร
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 จำนวน 52 ข้อ

ผู้วิจัยได้นำเนื้อหาทั้ง 2 รายการมาตรวจสอบความสอดคล้องกัน ซึ่งจะ
ทำให้ได้คำตอบใน 3 ประเด็น คือ

1. เนื้อหาพุทธศาสนาที่ปรากฏตรงตามความคึกเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
และหลักสูตร
2. เนื้อหาพุทธศาสนาที่ปรากฏตรงตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพียง
อย่างเดียว
3. เนื้อหาพุทธศาสนาที่ปรากฏในหลักสูตรเพียงอย่างเดียว

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องปรากฏดังแสดงในตารางที่ 4

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 ความสอดคล้องของเนื้อหาพุทธศาสนาตามความเห็นผู้เชี่ยวชาญ และหลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่ม
สร้างเสริมลักษณะนิสัย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6

เนื้อหาพุทธศาสนา* ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6	เนื้อหาพุทธศาสนาที่ปรากฏ							หมายเหตุ
	ผู้ เชี่ยวชาญ	หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521						
		เอกสาร หลักสูตร ป.5-6		แผน กลุ่ม สปช.		แผน กลุ่ม สสน.		
		สปช.	สสน.*	ป.5	ป.6	ป.5	ป.6	
1. พระรัตนตรัย	/	/	-	/	-	-	-	/ หมายถึงมี
2. พุทธบริษัท	/	/	-	/	-	-	-	เนื้อหาพุทธ
3. วันสำคัญของพุทธศาสนา	/	/	-	-	/	-	-	ศาสนาปรากฏ
4. การสวดมนต์ไหว้พระ	/	/	-	-	/	-	-	หมายถึงไม่มี
5. การทอกกฐิน	/	/	-	-	/	-	-	เนื้อหาพุทธศาสนา
6. การทอผ้าป่า	/	/	-	-	/	-	-	ปรากฏ
7. การเวียนเทียน	/	/	-	/	/	-	-	*หมายถึงเนื้อหา
8. การฟังเทศน์	/	/	-	/	/	-	-	ตามเอกสาร
9. การบรรพชาอุปสมบท	/	/	-	-	/	-	-	หลักสูตรและ
10. การทำบุญตักบาตร	/	/	-	-	/	-	-	ความเห็นผู้
11. การแสดงความเคารพ	/	-	/	-	-	/	/	เชี่ยวชาญโดย
12. ปุชนียวัตถุ	/	/	-	-	/	-	-	ใช้ข้อความใน
13. ปุชนียสถาน	/	/	-	-	/	-	-	เอกสารหลักสูตร
14. วัฒนธรรมขนบธรรมเนียม- ประเพณีไทย และท้องถิ่น	/	/	-	/	-	-	-	เป็นหลัก ** เนื้อหาจริยศึกษา
15. การทำความดี	/	/	-	/	/	-	-	ในกลุ่ม สสน. หลักสูตรกำหนด

ตารางที่ 4 (ต่อ)

เนื้อหาพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6	เนื้อหาพุทธศาสนาที่ปรากฏ							หมายเหตุ
	ผู้ เชี่ยวชาญ ชำนาญ	หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521						
		เอกสาร หลักสูตร ป.5-6		แผน กลุ่ม สพช.		แผน กลุ่ม สสน.		
		สพช.	สสน.	ป.5	ป.6	ป.5	ป.6	
16. การละลายเกรงกลัว ต่อการทำชั่ว	/	-	/	-	-	/	/	ไว้รวม ป.1-6 มิได้แบ่งเป็น ระดับชั้น ดังนั้น จึงใช้แผนการ สอนเป็นหลัก ในการตรวจ สอบ
17. การทำให้สงบมีสมาธิ และอารมณ์แจ่มใส	/	-	/	-	-	/	/	
18. ความกตัญญูต่อบิดา-มารดา	/	-	/	-	-	/	/	
19. ความกตัญญูต่อครู-อาจารย์	/	-	/	-	-	/	/	
20. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่	/	-	/	-	-	/	/	
21. ความมีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา	/	-	/	-	-	/	/	
22. ความขยันหมั่นเพียร	/	-	/	-	-	/	/	
23. ความอดทน	/	-	/	-	-	/	/	
24. ความซื่อสัตย์และจริงใจ	/	-	/	-	-	/	/	
25. การไม่พูดปด พูดบิดเบือน	/	/	/	/	-	/	-	
26. การรู้จักความพอดี	/	-	/	-	-	/	/	
27. ความสามัคคี	/	-	/	-	-	/	/	
28. การประหยัด	/	-	/	-	-	/	/	
29. การให้อภัย	/	-	/	-	-	/	/	
30. การไม่ประทุษร้ายต่อชีวิต	/	/	/	/	/	/	-	
31. ความอดกลั้น	/	-	/	-	-	/	/	
32. ความมีเมตตากรุณา	/	/	-	-	-	/	/	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

เนื้อหาพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6	เนื้อหาพุทธศาสนาที่ปรากฏ						หมายเหตุ	
	ผู้ เขียน ชานู	หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521						
		เอกสาร หลักสูตร ป.5-6		แผน กลุ่ม สปช.		แผน กลุ่ม สสน.		
		สปช.	สสน.	ป.5	ป.6	ป.5		ป.6
33. การไม่โลภไม่ขโมย	/	/	/	-	-	/	/	
34. การไม่ละเมิดของรัก ผู้อื่น	/	-	/	-	-	/	-	
35. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และ เสียสละ	/	/	/	-	-	/	/	
36. การไม่ลองเสพสิ่งเสพคิด ให้โทษ	/	-	/	-	-	/	/	
37. มีศรัทธาซึ่งใจรักศรัทธา ชีวิต	/	-	/	-	-	/	/	
38. ความกตัญญูและเชื่อมั่นใน ตนเอง	/	-	/	-	-	/	/	
39. การยอมรับความเปลี่ยนแปลง	/	-	/	-	-	/	/	
40. บทบาทบุคคลในวัด	/	-	-	-	-	-	-	
41. ความเป็นพุทธมามกะ	/	-	-	-	-	-	-	
42. การอาราธนาศีล อารา- ธนาธรรมและพระปริตร	/	-	-	-	-	-	-	
43. การกรวดน้ำ	/	-	-	-	-	-	-	
44. ประเพณีงานศพ	/	-	-	-	-	-	-	
45. การปฏิบัติตนต่อมิตรสหาย	/	-	-	-	-	-	-	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

เนื้อหาพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6	ผู้ เชี่ยวชาญ ชำนาญ	เนื้อหาพุทธศาสนาที่ปรากฏ						หมายเหตุ
		หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521						
		เอกสาร หลักสูตร ป.5-6		แผน กลุ่ม สปช.		แผน กลุ่ม สสน.		
		สปช.	สสน.	ป.5	ป.6	ป.5	ป.6	
46. การปฏิบัติตนต่อสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ	/	-	-	-	-	-	-	
47. การปฏิบัติตนต่อคนรับใช้ และคนงาน	/	-	-	-	-	-	-	
48. ปิยวาจา วาจาเป็นที่รัก	/	-	-	-	-	-	-	
49. อัจฉริยา การประพฤติ ประโยชน์	/	-	-	-	-	-	-	
50. มุทิตา ความยินดี	/	-	-	-	-	-	-	
51. อุเบกขา ความวางใจ เป็นกลาง	/	-	-	-	-	-	-	
52. กัลยาณมิตร การคบคนดี เป็นมิตร	/	-	-	-	-	-	-	
53. พุทธประวัติ	/	-	-	-	-	-	-	
54. ประวัติสาวก	/	-	-	-	-	-	-	
55. ตัวอย่างพระสงฆ์ที่ดี	/	-	-	-	-	-	-	
56. ชาคกต่าง ๆ	/	-	-	-	-	-	-	
57. กามสังวร	/	-	-	-	-	-	-	
58. สัมมาอาชีวะ	/	-	-	-	-	-	-	
59. ฉันทะ ความพอใจ	/	-	-	-	-	-	-	
60. วิมังสา ความไตร่ตรอง	/	-	-	-	-	-	-	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

เนื้อหาพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6	ผู้ เชี่ยวชาญ ชำนาญ	เนื้อหาพุทธศาสนาที่ปรากฏ						หมายเหตุ
		หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521						
		เอกสาร หลักสูตร ป.5-6		แผน กลุ่ม สพช.		แผน กลุ่ม สสน.		
		สพช.	สสน.	ป.5	ป.6	ป.5	ป.6	
61. สมานัตตา ความมีตนเสมอ ต้นเสมอปลาย	/	-	-	-	-	-	-	
62. การคบคนชั่ว	/	-	-	-	-	-	-	
63. การเกียจคร้านการทำงาน	/	-	-	-	-	-	-	
64. การเป็นนักร้องเล่นการพนัน	/	-	-	-	-	-	-	
65. การชอบเที่ยวกลางคืน	/	-	-	-	-	-	-	
66. การชอบดูการละเล่น	/	-	-	-	-	-	-	
67. สัมมาทิฐิ เห็นชอบ	/	-	-	-	-	-	-	
68. สัมมาสังกัปปะ คำริชอบ	/	-	-	-	-	-	-	
69. สัมมาภิมันตะ การทำชอบ	/	-	-	-	-	-	-	
70. อริยสัง	/	-	-	-	-	-	-	
71. กรรม	/	-	-	-	-	-	-	
72. ศาสนาประจำชาติไทย	-	/	-	/	-	-	-	
73. ศาสนาที่คนไทยนับถือ	-	/	-	/	-	-	-	
74. ความดีและคุณประโยชน์ ของทุกศาสนา	-	/	-	/	-	-	-	
75. มารยาทที่ควรปฏิบัติต่อ ผู้สืบศาสนาและผู้นับถือ ศาสนา	-	/	-	/	-	-	-	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

เนื้อหาพุทธศาสนา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6	ผู้ เชี่ยวชาญ ชาวยุ	เนื้อหาพุทธศาสนาที่ปรากฏ						หมายเหตุ
		หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2.21						
		เอกสาร หลักสูตร ป.5-6		แผน กลุ่ม สปช.		แผน กลุ่ม สสน.		
		สปช.	สสน.	ป.5	ป.6	ป.5	ป.6	
76. ความมุ่งหมายและ ประโยชน์ของศาสนา พืธี	-	/	-	/	-	-	-	
77. การป้องกันทำลาย สถาบันศาสนา	-	/	-	-	/	-	-	
78. ความไม่เห็นแก่ตัว	-	-	/	-	-	-	/	
79. ความเป็นผู้มีเหตุผล	-	-	/	-	-	-	/	
80. ความเป็นผู้มีน้ำใจ เป็นธรรมไม่ลำเอียง	-	-	/	-	-	-	/	
81. การยอมรับความคิด เห็นผู้อื่น	-	-	/	-	-	/	-	
82. ความเป็นผู้มีน้ำใจ เป็นนักกีฬา	-	-	/	-	-	/	/	
83. ความจงรักภักดีต่อ ศาสนา	-	-	/	-	-	-	/	
84. การแก้ไขข้อบกพร่อง การปฏิบัติทางจริย- ธรรม	-	-	/	-	-	-	/	

จากตารางที่ 4 พบว่าเนื้อหาพุทธศาสนาตามความเห็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 71 ข้อ และเนื้อหาที่ปรากฏในหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 จำนวน 52 ข้อนั้น ปรากฏว่าเป็นเนื้อหาที่สอดคล้องกัน คือมีตรงกันจำนวน 39 เนื้อหา คิดเป็น ร้อยละ 46.43 สำหรับเนื้อหาตามความเห็นผู้เชี่ยวชาญเพียงอย่างเดียว 32 เนื้อหา คิดเป็น ร้อยละ 38.09 และเนื้อหาที่ปรากฏในหลักสูตรเพียงอย่างเดียว 13 เนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 15.48

3.2 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของเนื้อหาพุทธศาสนาในหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ในแต่ละระดับชั้นปรากฏผลดังนี้

3.2.1 เนื้อหาพุทธศาสนาในหลักสูตรที่มีตรงตามเกณฑ์ของผู้เชี่ยวชาญ ในทุกระดับชั้น มีจำนวน 16 เนื้อหา ได้แก่ การแสดงความเคารพ วันสำคัญทางศาสนา การไม่ประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกายของบุคคลและสัตว์ ความเมตตากรุณา ความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่เสียสละ ความสมัครใจ การให้อภัย การไม่ลองเสเพลสิ่งเสเพลผิดให้โทษ ความละเอียดและ เกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว ความขยันหมั่นเพียร ความกล้าหาญและเชื่อมั่นในตนเอง การไม่พูดปด พูดบิดเบือน ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูต่อบิดาและมารดา ความกตัญญูต่อครู-อาจารย์ ความมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา ดังปรากฏในตารางที่ 2 - 4

เมื่อพิจารณาเป็นระดับชั้นจะพบว่า ในระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 - 2 มีเนื้อหาที่ตรงตามเกณฑ์ของผู้เชี่ยวชาญ 19 เนื้อหา เพิ่มขึ้นจากเนื้อหาที่ตรงตาม เกณฑ์ในทุกระดับชั้น 3 เนื้อหา ได้แก่ การไม่โลภไม่ขโมย การไม่ละเมิดของรักผู้อื่น และ ความเป็นผู้มีสติขยับยั้งชั่งใจ ดังปรากฏในตารางที่ 2

ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 มีเนื้อหาที่ตรงตามเกณฑ์ของ ผู้เชี่ยวชาญ 28 เนื้อหา เพิ่มขึ้นจากเนื้อหาที่ตรงตามเกณฑ์ ในทุกระดับชั้น 12 เนื้อหา ได้แก่ พุทธประวัติ การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ การทำบุญตักบาตร การฟังเทศน์ การไม่ทำลาย ศาสนสมบัติ การทำความดีที่เหมาะสม ความอดทน อคถัน ความประหยัด การทำใจให้สงบ มีสมาธิและมีอารมณ์แจ่มใส การรู้จักความพอดี ความรับผิดชอบและความมีเหตุผล ดังปรากฏใน ตารางที่ 3

สำหรับในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 มีเนื้อหาที่ตรงตาม
เกณฑ์ของผู้เชี่ยวชาญ 39 เนื้อหา เพิ่มเติมจากเนื้อหาที่ตรงตามเกณฑ์ในทุกๆระดับชั้น 23 เนื้อหา
ได้แก่ พระรัตนตรัย พุทธบริษัท การสวดมนต์ไหว้พระ การทอดกฐิน การทอดผ้าป่า การเวียนเทียน
การฟังเทศน์ การบรรพชาอุปสมบท การทำบุญตักบาตร บุญนียวัตถุ บุญนียสถาน วัฒนธรรม
ขบถธรรมเนียบประเพณีไทย และท้องถิ่น การกระทำความดีที่เหมาะสม การทำให้ใจให้สงบ
มีสมาธิและมีอารมณ์แจ่มใส ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความอดทน อดกลั้น การรู้จักความพอดี
การประหยัด การไม่โลภไม่ขโมย การไม่ละเมิดของรักผู้อื่น มีศรัทธาที่ยิ่งซึ้งใจรู้ผิดชอบชั่วดี และ
การยอมรับความเปลี่ยนแปลง ดังปรากฏในตารางที่ 4

3.2.2 เนื้อหาที่หลักสูตรไม่มีตามเกณฑ์ของผู้เชี่ยวชาญ ในทุกระดับชั้น
มี 9 เนื้อหา ได้แก่ การปฏิบัติตนต่อมิตรสหาย การปฏิบัติตนต่อสมณพราหมณ์ กัลยาณมิตร ปิยวาจา
อติตจกริยา มุทิตา อุเบกขา สัมมาอาชีวะ และตัวอย่างพระสงฆ์ที่ดี ดังปรากฏในตารางที่ 2 - 4

เมื่อพิจารณาเป็นระดับชั้นพบว่า ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่
1 - 2 เนื้อหาที่หลักสูตรไม่มีตามเกณฑ์ของผู้เชี่ยวชาญ 14 เนื้อหา เพิ่มเติมจากเนื้อหา ไม่ตรง
ตามเกณฑ์ในทุกๆระดับชั้น 5 เนื้อหา ได้แก่ พระรัตนตรัย การสวดมนต์ไหว้พระ การทำบุญตักบาตร
ความเป็นพุทธมามกะ และการกระทำความดีที่เหมาะสม ดังปรากฏในตารางที่ 2

ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 มีเนื้อหาที่หลักสูตรไม่มีตาม
เกณฑ์ของผู้เชี่ยวชาญ 26 เนื้อหา เพิ่มเติมจากเนื้อหาที่ไม่ตรงตามเกณฑ์ในทุกๆระดับชั้น 17
เนื้อหา ได้แก่ พระรัตนตรัย การสวดมนต์ไหว้พระ พุทธบริษัท ประวัติสาวก ชาคกต่าง ๆ
การปฏิบัติตนต่อคนรับใช้และคนงาน การเวียนเทียน ประเพณีในท้องถิ่น การเว้นจากการ
ลักทรัพย์ การเว้นจากการประพฤติดิถีในกาม กามสังวร สติสัมปชัญญะ ทมะ ฉันทะ สมานัตตา
การคบคนชั่ว และการเกียจคร้านการทำงาน ดังปรากฏในตารางที่ 3

สำหรับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 เนื้อหาที่ไม่มีตามเกณฑ์
ของผู้เชี่ยวชาญ 32 เนื้อหา เพิ่มเติมจากเนื้อหาที่ไม่ตรงตามเกณฑ์ในทุกๆระดับชั้น 23 เนื้อหา
ได้แก่ พุทธประวัติ ประวัติสาวก ชาคกต่าง ๆ ทัพบาทุคคโลในวัด ความเป็นพุทธมามกะ
การอาราธนาศีลาจาราธนาธรรมและพระปริตร การกรวดน้ำ ประเพณีงานศพ การปฏิบัติตนต่อ
คนรับใช้และคนงาน กามสังวร ฉันทะ วิมังสา สมานัตตา การคบคนชั่ว การเกียจคร้านการทำงาน

การเป็นนักเล่นการพนัน การชอบเที่ยวกลางคืน การชอบคูการละเล่น สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปะ
สัมมากัมมันตะ อริยสัง 4 และ กรรม ดังปรากฏในตารางที่ 4

3.2.3 เนื้อหาที่หลักสูตรมีนอกเหนือเกณฑ์ของผู้เชี่ยวชาญ ในทุกระดับ
ชั้นมี 2 เนื้อหา ได้แก่ ความมีน้ำใจเป็นธรรมไม่ลำเอียง และความไม่เห็นแก่ตัว ดังปรากฏใน
ตารางที่ 2 - 4

เมื่อพิจารณาเป็นระดับชั้นพบว่า ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่
1 - 2 มีเนื้อหาในหลักสูตรที่นอกเหนือเกณฑ์ 14 เนื้อหา เพิ่มเติมจากเนื้อหาในหลักสูตรที่มี
นอกเหนือเกณฑ์ทุกระดับชั้น 12 เนื้อหา ได้แก่ การรู้จักความพอดี การยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น
ความเห็นอกเห็นใจ ความเห็นผู้มีวัฒนธรรม การแก้ไขข้อบกพร่องการปฏิบัติทางจริยธรรม
ความเป็นผู้มีเหตุผล การทำให้สงบบมีสมาธิ และอารมณ์แจ่มใส ความรับผิดชอบ การยอมรับ
ความเปลี่ยนแปลง ความอดทน อคถัน ความปราณีต่อละเอียดยุติธรรม และความจงรักภักดีต่อ
ศาสนา ดังปรากฏในตารางที่ 2

ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 มีเนื้อหาในหลักสูตรที่
นอกเหนือเกณฑ์ 10 เนื้อหา เพิ่มเติมจากเนื้อหาในหลักสูตรที่นอกเหนือเกณฑ์ในทุกระดับชั้น
8 เนื้อหา ได้แก่ พุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย การเผยแพร่พระธรรมคำสอน
การปฏิบัติตามโอวาทพระพุทธเจ้า ความสุภาพอ่อนน้อม การทำบุญบ้าน งานศพ การรู้จักพึ่งตนเอง
และการยอมรับความเปลี่ยนแปลง ดังปรากฏในตารางที่ 3

สำหรับในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 มีเนื้อหาในหลักสูตร
ที่นอกเหนือเกณฑ์ของผู้เชี่ยวชาญ 13 เนื้อหา เพิ่มเติมจากเนื้อหาในหลักสูตรที่นอกเหนือเกณฑ์ทุก
ระดับชั้น 11 เนื้อหา ได้แก่ พุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย ศาสนาที่คนไทยนับถือ
ความดีและคุณประโยชน์ของทุกศาสนา มารยาทที่ควรปฏิบัติต่อผู้สืบศาสนาและผู้นับถือศาสนา
ความมุ่งหมายและประโยชน์ของศาสนพิธี การป้องกันทำลายสถาบันศาสนา ความเป็นผู้มีเหตุผล
การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ความเป็นผู้มีน้ำใจเป็นนักกีฬา ความจงรักภักดีต่อศาสนา และ
การแก้ไขข้อบกพร่องการปฏิบัติทางจริยธรรม ดังปรากฏในตารางที่ 4